

ZAPOMNIANE ZABYTKI ZIEMI KŁODZKIEJ

STARKÓW - MAŁA WIEŚ Z WIELKĄ HISTORIĄ

Więcej informacji na stronie www.historiastarkow.cba.pl

Kościół pw. św. Mikołaja w Starkowie

W źródłach historycznych pojawia się po raz pierwszy w 1338 r., wybudowany został jednak wcześniej, zapewne na przełomie XIII i XIV w. W czasie wojen husyckich został splądrowany i spalony. Świątynię szybko odbudowano w stylu gotyckim. Z pierwotnej bryły zachowało się ośmiokątne prezbiterium z krzyżowo-żebrowym sklepieniem i przyporami oraz unikat w skali Ziemi Kłodzkiej - pierwotny kamienny ołtarz (nakryty późniejszym ołtarzem drewnianym).

Od początku istnienia Starków był samodzielną, lecz ubogą parafią. W 1384 r. otrzymywał zaledwie 3 grosze dziesięciny, a księga wizytacyjna parafii dekanatu kłodzkiego Krzysztofa Neaetiusa z 1560 r. zupełnie go pomija. Od 1350 r. prawo patronatu (wyznaczania proboszcza) nad miejscowym kościołem przysługiwało augustianom kłodzkim, a po rozwiązaniu zakonu w 1595 r. ich następcom - jezuitom. W 1600 r. do parafii należał jeszcze Starkówek. Od 1618 r. kościół w Starkowie został przyłączony do parafii w Starym Wielisławiu (do 1946 r.).

W 1586 r. z fundacji miejscowego sołtysa Thomasa Berzdorfera na szczycie kościoła wystawiona została dzwonnica, na której zawisły 3 dzwony (do dziś przetrwał jeden). W 1692 r. (datacja nad wejściem) kościół został rozbudowany, zaś w 1794 r. wzniesiona została nowa wieża zegarem.

Kościół był inkastelowany (miał charakter obronny), o czym świadczy otoczenie go w XVII lub XVIII w. (datacja figur na bramą kościelną) murem z kamieni polnych, mimo to był wielokrotnie plądrowany (m.in. w czasie wojny 30-letniej) W ścianach kościoła i otaczającym go murze pierwotnie wmurowano epitafia nagrobne (pozostało jedno z XIX w.). W obrębie murów kościoła znajduje się cmentarz parafialny.

Kostel Svateho Mikuláše v Starkovie

V historických pramenech se objevuje poprvé v roce 1338. byl postaven ale dříve, pravděpodobně na přelomu třináctého a čtrnáctého století. Za husitských válek byl vyplněn a vypálen. Chrám se rychle přestavěn v gotickém stylu. Z původní stavby dochovalo se ve tvaru osmiúhelníku presbytář s křížovou žebrovou klenbou a opěrnými pilíři a jedinečným v Kladské Zemi - původní kamenný oltář (později krytý dřevěným oltářem).

Od svého vzniku, Starków byl nezávislou, ale chudou farností. V roce 1384 obdržel pouze 3 centy desátek, a kniha vizitace farnosti děkanství Kladského Kryštofa Neaetiusa z roku 1560. úplně ho ignoruje. Vzhledem k tomu v roce 1350 záštitu (určování pastora) místního kostela měli nárok augustiáni s Kladskem a po zrušení řádu v roce 1595 jejich následníků - jezuitů. V roce 1600 k farně patří ještě Starkówek. Vzhledem k tomu v roce 1618 kostel v Starkovie byl připojen k farnosti ve Starém Wielisławiu (až do roku 1946.).

V roce 1586 r., založený přes místního starostu Thomasa Berzdorfera v horní části kostela byla vystavena zvonice, na ní visely tři zvony (jeden přežil do dnešních dnů). V roce 1692 (seznamka vchodem), kostel byl rozšířen a roku 1794 byla postavena nová věž s hodinami.

Kostel byl inkastelovaný (měl obranný charakter), o čemž svědčí ohradkova sedmnáctm a nebo v osmnáctém století. (seznamka postav nad kostelní vratou) stěna s polních kamenů, i když to byl často vyplněn (mimo jiné během 30-ti leté války). V stěny kostela a obklopující zdi byli vestavěné epitafy náhrobní (zůstalo jedno z devatenáctého století.). Ve zdech kostela je farní hřbitov.

Die Nikolaikirche in Starków

Die Nikolaikirche wurde zum ersten Mal in den historischen Quellen 1338 erwähnt, erbaut wurde jedoch früher, sicherlich um die Wende von XIII. und XIV. Jahrhundert.

Während der Hussitenkriege wurde sie geplündert und verbrannt. Das Gotteshaus wurde schnell im gotischen Stil wiederaufgebaut. Von dem ursprünglichen Gebäude sind achteckiges Presbyterium mit dem kreuzförmigen Rippengewölbe und Strebebölkern und das Unikat im Umfang von Glatzer Land – das ursprüngliche steinerne Altar (später mit einem hölzernen Altar bedeckt) verblieben.

Von Anfang an war Starków eine selbstständige, aber arme Pfarrgemeinde. 1384 bekam sie kaum 3 Groschen Kirchensteuer, und das Inspektionsbuch der Pfarrgemeinde von Glatzer Dekanat von Christoph Neaetius aus dem Jahr 1560 übergeht sie. Seit 1350 stand das Patronatsrecht (Wählen des Pfarrers) über die örtliche Kirche den Glatzer Augustiner zu, und nach der Auflösung des Ordens im Jahre 1595 ihren Nachfolgern – Jesuiten. 1600 gehörte zur Pfarrei noch Starkówek. Seit 1618 wurde die Kirche in Starków an die Pfarrei in Altwilmsdorf angeschlossen (bis 1946).

1586 wurde an der Kirchenspitze aus der Stiftung des örtlichen Ortsvorstehers Thomas Berzdorfer ein Glockenturm ausgestellt, an den 3 Glocken aufgehängt wurden (bis heute ist nur eine verblieben). 1692 (Datierung über dem Eingang) wurde die Kirche ausgebaut, dagegen 1794 wurde ein neuer Turm mit der Uhr erbaut.

Die Kirche hatte Schutzcharakter, wovon das Umgeben von der Mauer aus den Feldsteinen im XVII. oder XVIII. Jh. (Datierung der Figuren am Kirchentor) zeugt, trotzdem war sie mehrmals geplündert (u.a. während des Dreißigjährigen Krieges). An den Kirchenwänden und an der sie umgebenen Mauer wurden ursprünglich Grabschriften eingemauert (es ist eine aus dem XIX Jh. verblieben). Innerhalb der Kirchenmauer befindet sich der Pfarrfriedhof.

